

Gedachtewisseling Oekraïne

Twee vragen om uitleg die omgezet werden naar gedachtewisseling

1) Vraag om uitleg over humanitaire wantoestanden in Oekraïne van Emmily Talpe aan minister Jan Jambon

Al bijna drie maand woedt de oorlog in Oekraïne, en elke dag zien we beelden of horen we berichten van afschuwelijke omstandigheden. Uit een onderzoek van mensenrechtenorganisatie Disability Rights International blijkt onder meer dat duizenden Oekraïense kinderen met zware beperkingen worden achtergelaten in instellingen die niet langer voor hen kunnen zorgen. Heel wat verzorgers zijn het land ontvlucht, daardoor komen de kinderen met zware beperking terecht in instituten die overvol zitten, waar te weinig personeel is en ook niet altijd de nodige ervaring.

1. Is de minister-president op de hoogte van het schrijnende rapport?
2. Heeft de minister-president zicht op de ngo's die nog actief zijn op het terrein om mee de zorg op zich te nemen of de kinderen in veiligheid te brengen?
3. Dit is uiteraard een voorbeeld van vele schrijnende humanitaire situaties die zich in het land afspelen. Kan Vlaanderen een rol spelen om hier op het terrein te hulp te komen?

2) Vraag om uitleg over de plannen van de Europese Commissie met betrekking tot de financiering van de heropbouw van Oekraïne van Johan Deckmyn aan minister Jan Jambon

Op 18 mei presenteerde de Europese Commissie een voorstel m.b.t. de financiering van de heropbouw van Oekraïne. Dit voorstel, dat als projectnaam 'RebuildUkraine' kreeg zal vermoedelijk het bedrag van 500 miljard dollar uittrekken voor een periode van 10 jaar.

De Europese Unie wil de trekker zijn van dit platform, dat onder meer ook zal bestaan uit de G7 en allerhande internationale financiële partners.

Als eerste mogelijke financieringsbron denkt de Europese Commissie aan het zelf ophalen van geld op de kapitaalmarkten om leningen te verstrekken aan Oekraïne. Dat zou een herhaling zijn van de uitgave van gezamenlijke schulden voor het coronaherstelfonds. Een werkwijze die Europese schulden creëert en al op hevige kritiek kon rekenen.

Als tweede mogelijke bron ter financiering van dit project denkt de Europese Commissie onder meer aan de confiscatie van bevroren tegoeden van Russische en Wit-Russische oligarchen die op sanctielijsten staan. Het zou hier gaan over circa 30 miljard euro. In Duitsland is er een sterke terughoudendheid ten opzichte van dit initiatief. Men stelt er dat dit wellicht niet te rijmen valt met de grondwet. De Duitse minister van Financiën Christian Lindner liet verstaan dat men de rechtsstaat dient te respecteren, ook wanneer men te maken heeft met Russische oligarchen. Ondertussen onderzoekt de juridische dienst van de Raad dit dossier en zouden zij nog voor de zomer met een

concreet plan naar voren komen. Er ligt trouwens nog een drastischer voorstel voor, waarbij men het buitenlands vermogen van de Russische centrale bank in beslag wil nemen.

1. Werden er omtrent dit dossier reeds standpunten ingenomen door de Vlaamse regering?
2. Hoe staat de minister-president ten aanzien van het ophalen van geld op de kapitaalmarkten door de Europese Commissie om leningen aan Oekraïne te verstrekken? Wat zal de impact hiervan op Vlaanderen zijn?
3. Is de minister-president even terughoudend als de Duitse overheid om bevroren tegoeden van Russische en Wit-Russische oligarchen te confisqueren? Kan dit een impact op Vlaanderen hebben?

Vragen van de fracties

Open Vld

1. Heeft er de minister-president – sinds de laatste gedachtewisseling – nog een contact gehad met de zaakgelastigde van Oekraïne in België, Yehor Pivovarov? Zo ja, wat er werd besproken? Heeft de zaakgelastigde nog concrete verzoeken (humanitair, materieel, etc.) tot hulp aan de Vlaamse regering gericht?
2. De Raad nam op 24 mei 2022 een verordening aan die de tijdelijke handels-liberalisering en andere handels-concessies mogelijk maakt voor bepaalde Oekraïense producten. Het besluit zal een jaar gelden. Wat is hiervan concrete impact voor Vlaanderen en Vlaamse ondernemingen? Kan het concrete effect hiervan kort worden toegelicht?
3. Na wekenlange onderhandelingen hebben de leiders een akkoord bereikt over het zesde sanctiepakket, met inbegrip van een gedeeltelijk verbod op de meeste Russische olie-invoer voor het eind van het jaar. Voor sommigen is dit too little, too late. Het goede nieuws is dat de wereld op 31 mei wakker werd met de krantenkop dat de EU een akkoord heeft bereikt over een Russisch olie-embargo. Het slechte nieuws is dat het de EU maar liefst 26 dagen heeft gekost om zover te komen, en zelfs toen konden de leiders alleen maar instemmen met een akkoord met kanttekeningen. Volgens het voorstel zal tegen het einde van het jaar alleen Russische olie die per schip naar de EU reist, worden verboden, wat ongeveer twee derde van de invoer uit het land vertegenwoordigt. Russische olie die de EU via pijpleidingen bereikt, zal, althans tijdelijk, worden vrijgesteld. Op welke manier verzekert dit voorstel dat er geen oneerlijke concurrentie ontstaat en dat het gelijk speelveld binnen de interne markt wordt gevrijwaard? Impact op onze havens?
4. De Commissie wil de invoer van Russische olie tegen dit jaar geleidelijk stopzetten. Verschillende economen pleiten ervoor om in plaats van een importban op olie, te pleiten voor een invoertarief op EU-niveau op Russisch olie. Zo'n invoertarief zou de Russische inkomsten verlagen,

zonder de EU-consumentenprijs op te drijven (i.t.t. een embargo). Een invoertarief levert inkomsten op voor de EU die anders naar RUS zouden gaan. De inkomsten van een invoertarief zouden kunnen vloeien naar een fonds (kan op EU-niveau) dat, bijvoorbeeld, gebruikt kan worden voor de ondersteuning van de hardst getroffen regio's om de energieafhankelijkheid van RUS af te bouwen. Wordt dit alternatief op Europees niveau onderzocht om het Hongaars dwarsliggen te ontwijken? Wat is uw standpunt ter zake?

5. Om de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne te ondersteunen, heeft de Raad een besluit aangenomen waardoor de lidstaten dit jaar in totaal € 3,5 miljard meer kunnen krijgen naargelang de instroom van opgevangen vluchtelingen. Hiermee wordt de voorfinanciering uit React-EU verhoogd en stijgt het programma in 2022 van 11% naar 15% voor alle lidstaten. Hebben de Vlaamse lokale besturen - in kader van deze verschuiving van middelen op Europees niveau – ondersteuning ontvangen voor de opvang van vluchtelingen? Zo neen, waarom niet?

6. Er verblijven op dit moment 3,5 miljoen Oekraïense vluchtelingen in Polen, onder hen heel wat vrouwen. Mensenrechtenactivisten trekken aan de alarmbel dat vrouwen die het slachtoffer werden van verkrachting door Russische soldaten in Polen verhinderd worden abortus aan te vragen. Het land kent immers een van de strengste abortuswetgevingen ter wereld en bovendien zou een ultraconservatieve groep, Ordo Luris, ziekenhuizen daarop controleren. De VN vluchtelingenorganisatie probeert nu in overleg te treden met de overheid om de Oekraïense vrouwen recht te geven op reproductieve rechten die voldoen aan internationale standaarden . Kan Vlaanderen hier ook met de Europese Unie voor ijveren?

7. De Europese Raad heeft tijdens de informele top op 30 mei de Commissie verzocht nieuwe initiatieven in te dienen om de inspanning omtrent opvang van tijdelijk ontheemden binnen het meerjarig financieel kader te ondersteunen. Over welk soort initiatieven spreekt men hier? Gaat u dit voor Vlaanderen nauw opvolgen en na gaan wat er voor Vlaamse lokale besturen kan geboden worden als ondersteuning voor de opvang?

8. Wat Oekraïense kandidatuur voor EU-lidmaatschap betreft. Op korte termijn lijkt me dat helemaal niet haalbaar. De beslissing om Oekraïne toe te laten ligt bij de lidstaten (beslissen met unanimiteit), er bestaat helemaal geen snelle spoedprocedure tot toetreding. Ondertussen hebben ook Georgië en Moldavië een verzoek tot EU lidmaatschap ingediend. Hebben hieromtrent op Europees niveau nog gedebatteerd? Werd dit tijdens de Europese Top ook aangekaart? Welke lidstaten spreken zich uit voor de toetreding? Welke lidstaten zijn eerder terughoudend?

9. De Europese Raad roept alle landen op zich bij de EU-sancties aan te sluiten. Pogingen om de sancties te omzeilen of Rusland op een andere manier te helpen, moeten worden stopgezet. Servië

heeft eind mei nog een driejarig contract voor Russisch gas tegen een gunstig tarief getekend. Vucic is de belangrijkste bondgenoot van Poetin in de Westelijke Balkan. Servië onderhandelt over een toetreding tot de Europese Unie, maar weigert om zich aan te sluiten bij de Europese sancties tegen Rusland. Het stemde enkel voor een VN-resolutie waarin de Russische aanval op Oekraïne veroordeeld werd, maar van sancties wordt daarin niet gesproken. De voorbije weken nam de druk vanuit de EU toe om het Servische beleid tegenover Rusland te veranderen. Welke gevolgen zou dit kunnen hebben voor de toetredingsonderhandelingen met Servië? Heeft men in de Europese wandelgangen al een signaal gehoord dat de band tussen Servië en Rusland een rode lijn kan zijn voor verdere gesprekken? Gaat minister-president dit op Europees en bilateraal niveau aankaarten?

10. Uit een onderzoek van mensenrechtenorganisatie Disability Rights International blijkt dat zo een duizenden Oekraïense kinderen met zware beperkingen worden achtergelaten in instellingen. Heel wat verzorgers zijn het land ontvlucht, daardoor komen de kinderen met zware beperking terecht in instituten die overvol zitten, waar te weinig personeel is en ook niet altijd de nodige ervaring. Is de minister-president op de hoogte van het schrijnende rapport? Heeft de minister-president zicht op de ngo's die nog actief zijn op het terrein om mee de zorg op zich te nemen of de kinderen in veiligheid te brengen? Dit is uiteraard een voorbeeld van vele schrijnende humanitaire situaties die zich in het land afspelen. Kan Vlaanderen een rol spelen om hier op het terrein te hulp te komen?

11. In Oekraïne is eind mei een eerste Russische militair veroordeeld wegens misdaden begaan tijdens de Russische invasie. De Russische sergeant Vadim Sjisimarin (21) is tot levenslang veroordeeld wegens de moord op een 62-jarige ongewapende man op de fiets. Stand van zaken van andere lopende onderzoeken? Stand van zaken naar de onderzoeken omtrent seksueel misbruik?

12. Er werd binnen de Vlaamse overheid een taskforce opgericht. Welke specifieke behoeften werden in kaart gebracht? En op welke manier gaat de Vlaamse Regering hierop een antwoord bieden? Welke concrete beleidsdomeinen staat de taskforce bij om via flexibele kaders tijdelijke maatregelen uit te werken? Behoren hiertoe ook concrete steunmaatregelen?

13. Er wordt een tijdelijk crisis-overbruggingsrecht worden voorzien voor de zelfstandigen die moeilijkheden ondervinden door het conflict tussen Rusland en Oekraïne. Deze maatregel zal worden uitgewerkt naar analogie met de bestaande tweede pijler van het crisis-overbruggingsrecht. Deze maatregel is van toepassing van 1 april tot 30 juni 2022. Hoeveel zelfstandigen hebben hiertoe reeds stappen ondernomen om dit aan te vragen?

14. Heeft de Vlaamse regering van de ondernemingen al de vraag gekregen om nog ondersteunende maatregelen te nemen om de open Vlaamse economie bij te staan bij de verwerking

van de directe en indirecte impact van de economische sancties tegen Rusland? Plant de Vlaamse regering nog ondersteunende maatregelen af te kondigen?

15. De haven van Gent verwacht in de tweede jaarhelft de gevolgen te zien van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne en de handelssancties die daarop volgden. Dat zegt North Sea Port-CEO Daan Schalck. Vooral de prijsstijging van sommige grondstoffen zal wegen op de bedrijvigheid, al verwacht de havenbaas dat de impact niet zo groot zal zijn als de coronacrisis. Volgt de Vlaamse regering dit mee op? Welke directe en indirecte gevolgen brengt dit met zich mee? Wat zou de impact van het zesde sanctiepakket zijn op de werking van onze havens? Is er overleg ter zake met de autoriteiten van Rotterdam?

16. Sinds het begin van de Russische invasie in Oekraïne is de export van Oekraïens graan geblokkeerd. Het zorgt er ook voor dat de Oekraïense landbouw ontwricht is. Ondertussen tonen satellietbeelden hoe Russische schepen aan de haal gaan met gestolen Oekraïens graan. De beelden dateren van eind vorige week. Volgens Kiev zou al zo'n 400.000 ton graan geplunderd zijn. De Russische marine blokkeert alle handel via de haven van Odessa. Daardoor zou er momenteel zo'n 25 miljoen ton graan vastzitten in silo's. Klopt het dat de Russen reeds begonnen zijn met het leeghalen van deze silo's voor eigen gebruik in Rusland? Welke maatregelen zal EU nemen om de Oekraïense voorraden vlotter te transporteren naar de Unie? Welke rol kan de Europese Unie spelen om voedselvoorraden via de Unie te verdelen aan de meest kwetsbare ontwikkelingslanden?

17. De Oekraïne-crisis heeft de kwetsbaarheid van afhankelijkheid aangetoond. Maar ook in het kader van verduurzaming moet Europa de oefening maken om zo min mogelijk afhankelijk te zijn van soja uit Zuid Amerika. We moeten doorgedreven zoeken naar alternatieve eiwit-strategieën. Maar hoe gaat men dit Europees aanpakken? Gaat Europa inzetten op een veerkrachtiger Europees voedselbeleid? Daarnaast wil ik ook wijzen op het belang van lokale voedselstrategieën, inclusief stadslandbouw, om ten volle in te spelen op zelfvoorziening, verduurzaming en korte keten. Hoe gaat de Europese Unie dat integreren in zijn voedselbeleid?

18. De Europese Commissie heeft op 23 maart 2022 een reeks maatregelen voorgesteld om op korte en middellange termijn om de voedselzekerheid wereldwijd te verhogen. EU wil ook landbouwers en consumenten in de EU ondersteunen. De Europese lidstaten zullen landbouwers en bedrijven uit de landbouw- en voedingssector die lijden onder de druk van hoge prijzen. Op welke manier zal deze maatregel onze Vlaamse landbouwers en bedrijven ondersteunen en welke stappen heeft de Vlaamse regering gezet om een deel van deze ondersteuning te verkrijgen?

19. In maart 2022 heeft de Commissie een nieuw plan voorgesteld om de stijgende energieprijzen het hoofd te bieden en de EU onafhankelijker te maken van Russische fossiele

brandstoffen. Kan u dit plan kort even toelichten? Op welke manier zet dit concreet in om de stijgende energieprijzen voor de burgers aan te pakken? Welke tools schuift de commissie naar voor en wat is hiervan de impact voor de Vlamingen?

20. De Commissie heeft de staatssteunregels aangepast, dat de Europese lidstaten toestaat om tijdelijke ondersteuning te geven aan bedrijven die geïmpacteerd worden door de hoge energieprijzen. Voka roept in deze op om dit staatssteunkader ook in Vlaanderen om te zetten. Standpunt van de Vlaamse Regering?

21. REPowerEU is gekoppeld aan het coronaherstelfonds dat in de zomer van 2020 werd overeen-gekomen. Van de lidstaten wordt verwacht dat ze de bestaande herstelplannen actualiseren om aanspraak te maken op de nieuwe middelen. In een soort addendum moeten de lidstaten dus verduidelijken hoe ze snel van Russische energiebronnen willen af geraken. Zal er intra-Belgisch iets veranderen aan de verdeling van het herstelfonds? Is er een impact op Vlaanderen door deze middelenverschuiving? Werkt Vlaanderen ook mee aan de denkoefening? Wat is de impact op de landbouwmiddelen nu de Commissie ruim 34 miljard doorschuift?

22. Impact van de oorlog in Oekraïne op toeleveringsketens grondstoffen? Volgt de Vlaamse regering dit ook op? Over welke sectoren gaat het concreet?

23. De oorlog in Oekraïne en het dreigende tekort aan granen heeft ook een impact op het teeltplan van Vlaamse boeren. Werden er al maatregelen ter zake genomen? Welke mogelijke scenario's voor oplossingen liggen op tafel/worden besproken?